

BELÜGYMINISZTERIUM
ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Az új egyesületi törvény rendelkezései, a közhasznú szervezetté válás kérdései.

A Nemzeti Önkéntes Stratégia 2011-2020

**Dr. Gyurka Tímea t. örgy.
Igazgatási Főosztályvezető-helyettes**

Irányadó jogszabály:

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. tv.

(a továbbiakban: Civil törvény)

A törvény célja:

- Átfogó szabályozás megalkotása- legteljesebben biztosítani a szervezetek megalakulásának, azokhoz való csatlakozás, valamint a működés szabadságát /Különböző érdekek kanalizálása/
- Keretjellegű szabály megalkotása, biztosítva a civilszektor további erősödését

Változások:

- Az egyesülési jog szélesebb gyakorlása
- Nem működő, illetve megszűnt civil szervezetek törlése
- Új gyűjtőfogalom a „civil szervezet” fogalmának bevezetése
- Átfogó szabályozást nyújt megszűnésre, gazdálkodásra, nyilvántartásba vételre
- Egységes szerkezetbe kerültek a könyvvezetési és beszámolási szabályok

A törvény a közhasznúság tekintetében:

Cél: a közhasznú tényleg közhasznú legyen, ezért:

- Szervezeti kör átalakítása
- Többfokozatúság megszüntetése /ok: a kétfokozatú rendszer nem váltotta a be a reményeket/
- Ténylegesen tevékenység alapú minősítés
- Közhasznú jogállás megszerzéséhez szükséges feltételek rögzítése

A törvény a civil szervezetek támogatására

Civil Információs Centrumokat

hoz lére

Költségvetési forrásokat a

Nemzeti Együttműködési Alap

biztosítja

A Törvény hatálya: alapítványok, egyesületek, közhasznú szervezetek, egyesülési jog alapján létrejött egyéb szervezet

Civil szervezet:

- A civil társaság
- A Magyarországon nyilvántartásba vett **egyesület** (a párt kivételével)
- Az alapítvány

Egyesület: Az egyesülési jog alapján létrejött szervezet

NEM egyesület /5.§/: a természetes személyeknek az egyesülési jog alapján létrehozott olyan közössége, amelynek működése nem rendszeres, vagy nincs nyilvántartott tagsága vagy az egyesületre vonatkozó rendelkezésekben meghatározott szervezete.

Különös formái /4.§/:

- Szövetség,
- Párt,
- Szakszervezet, továbbá:
- külön törvény hatálya alá tartozó tevékenységet végző egyesületek.

Szövetség:

- Az egyesület szövetség, ha tagjai között legalább két jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet van.

Egyesületi jog: mindenkit megillető alapjog- mit is jelent ez? :
természetes személyek, jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervei szervezeteket hozhatnak létre

De :

- Nem sértheti Alaptörvény c) cikk (2) bekezdését
- Nem valósíthat meg bűncselekményt vagy erre való felhívást
- Nem járhat mások jogainak sérelmével

Létrejött: nyilvántartásba vétellel, jogi személynek minősül

Megszűnt egyesület vagyona: **Nemzeti Együttműködési Alapba** kerül-felhasználás módját a **Civil Információs Portálon** nyilvánosságra kell hozni!

Csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárásra vonatkozó szabályok:

- Alap: cégnyilvánosságról szóló tv-eltérésekkel
- Eljárása nemperes eljárás, civil szervezet székhelye szerinti törvényszék jár el.

Törvényességi felügyelet:

Ügyészség: törvényességi ellenőrzést gyakorol- de nem vizsgálhatja a működés racionalitását!

Bíróság: „legkisebb beavatkozás elve”: elsődlegesen megsemmisíti a tv. sértő határozatot- feloszlítás: ha jogszabályt sért

Civil szervezetek nyilvántartása:
törvényszék /megyei (Fővárosi) Bíróságok/

Civil Információs Portál:

honlap a nyilvános, közérdekből nyilvános információk gyűjtésére, rendszerezésére, közzétételére, illetve a kérelemre történő adatszolgáltatásra:

Civil szervezetek gazdálkodása

- Vagyonával **önállóan gazdálkodik**, de elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység folytatására nem alapítható
- Tartozásaiért **csak saját vagyonával** felel
- Gazdasági tevékenysége: **csak célhoz** kötötten valósulhat meg.

A törvény tételesen felsorolja:

- Bevételeit
- Kiadásait
- Adománygyűjtés szabályait
- Könyvvizetés és beszámoltatás rendje /közhasznú szervezetnél kettős könyvvitelt kell vezetni!/
 -
 -
 -

A közhasznú jogállás- cél: a civil szervezetek közhasznú tevékenységüket rendezetten végezzék

Közfeladat:

- jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat,
- az arra kötelezettek közérdekből, haszonszerzési cél nélkül,
- jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően,
- jogszabályban meghatározott szerv vagy személy irányítása vagy felügyelete mellett végez.

Közhasznú tevékenység:

- a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítését.

Közhasznú jogállás

Megszerzés feltételei:

- Közhasznú jogállást a nyilvántartásra illetékes szerv állapítja meg és jegyzi be a nyilvántartásba

Közhasznú szervezet:

- 1.) társadalom és az egyén közös szükségletének kielégítéséhez szükséges **megfelelő erőforrással** rendelkezik /éves bevétel:1M ft. Felett, 2évi adozott eredménye nem negatív, személyi kiadásai összes ráfordítás 1/4ét eléri/
- 2.) megfelelő **társadalmi támogatottság** kimutatható

Közhasznú szervezet működésével kapcsolatos különös szabályok:

- Ülései nyilvánosak
- Szigorú összeférhetetlenségi szabályok
- Ha bevétele meghaladja az 5 Mft-ot felügyelő szervet kell létrehozni

A közhasznú szervezet gazdálkodására vonatkozó különös szabályok:

- Eredményét nem oszthatja fel- a közhasznú tevékenységre kell fordítania
- Cél szerinti juttatását pályázathoz kötheti
- Váltót, értékpapírt nem bocsáthat ki
- Közhasznú tevékenységét veszélyeztető mértékű hitelt nem vehet fel

Működés felügyelete, közhasznúsági nyilvántartás

Adóellenőrzés:NAV, állami támogatás felhasználása: ÁSZ,
törvényességi ellenőrzés: ügyészség

Ügyészség indítványozhatja a megszüntetést- bíróság szünteti meg.
Megszüntetés esetén köztartozásait köteles rendezni, szerződésből
eredő kötelezettségeit időarányosan teljesíteni

Civil szervezetek állami támogatásának különös szabályai

Az Áht. rendelkezései szerint:

Az államháztartás alrendszerétől támogatási szerződés vagy támogatói okirat alapján létesített jogviszony **költségvetési támogatási jogviszony**, amelyet az államháztartás működésére vonatkozó jogszabályok szabályoznak, a Ptk . alapján a támogató késedelmes teljesítése **késedelmi kamattal** terhelt.

A költségvetési támogatás forrása:

Nemzeti Együttműködési Alap biztosítja, ugyanakkor a civil szervezetek támogatásáról törvény eltérően is rendelkezhet.

A miniszter a kincstár által **szakmai monitoring rendszert** működtet:

- támogatási programok és támogatások szakmai összehangolására,
- az azonos feladatok párhuzamos finanszírozásának kiszűrése érdekében
- a rendszer tartalmazza a pályázati kiírások, támogatási döntések és támogatások alapvető adatait .

A monitoring rendszerben az adatok rögzítéséhez a miniszter előzetes jóváhagyása szükséges. Az adatokat előzetes jóváhagyásra — a kincstár útján — megküldi a miniszternek:

- a fejezetet irányító szerv,
- az alappal való rendelkezésre jogosult miniszter,
- a költségvetési előirányzat kezelője.

A miniszter a megküldött iratokat megvizsgálja:

15 napon belül elektronikus úton jelez vissza,

- ✓ tudomásul veszi, vagy
- ✓ indokolási kötelezettség mellett a jóváhagyás megtagadásáról.

A kincstár az általa működtetett monitoring rendszerben történő rögzítéssel egy időben küldi meg az adatokat a miniszter számára a **Civil Információs Portálon** történő közzététel céljából.

A fent leírt szabályozás rendelkezéseit **nem kell alkalmazni** az államháztartás alrendszereiből folyósított pénzeszköz esetén, ha:

- a) az állam vagy valamely közigazgatási szerv jogszabályban meghatározott feladat, vagy a feladat egy részének ellátását célozza,
- b) annak nyújtása normatív alapon, vagy az adózó rendelkezése szerint történt,
- c) az Európai Unió strukturális alapjaiból, a Kohéziós Alapból részben vagy egészben támogatott tevékenység.

NEMZETI EGYÜTTMŰKÖDÉSI ALAP

Cél: átlátható támogatási rendszer kiépítése
Kevesebb adminisztráció

Központi költségvetési előirányzat- rendelkezési jogot a megjelölt miniszter gyakorolja- tételesen felsorolja a célokat, amelyre kifizetés teljesíthető:

Pl: működés-támogatás, tud.kutatás, kiadványok, pályázati önrészek, adományok után stb./

Támogatásokat oszt **ÉS** bevétellel rendelkezik- bevétel pl: jogutód nélkül megszűnt civil szervezetek vagyona/

Kedvezményezettek:

- **Támogatás:** egyesület (párt és szakszervezet nem) és alapítvány
- **Pályázat:** szövetség, alapítvány és egyesület (szövetség nélkül)

Szervezete:

- Irányító, koordináló, döntéshozó: Tanács 9 fő /3 fő civil + 3 fő OGY által delegált + 3 fő társadalmi részvételről szóló törvény szerint/.
- Pályázatok előkészítése, elbírálása: Kollégium 9 fő /3 fő civil + 3 fő szakpolitikai feladatokat ellátó miniszter delegál + 3 fő miniszter delegál/

A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény

Közös szabályok:

A szervezeteket változatlanul **a szervezet székhelye szerinti törvényszék** veszi nyilvántartásba, vezeti a nyilvántartást és folytatja le a kapcsolódó **polgári nemperes eljárásokat**. (pl. változásbejegyzés, törlés.) Háttérjogszabály a Pp., a bírósági titkár első fokon önálló aláírási joggal eljárhat, érdemi határozatot hozhat.

2012. június 30. napjától a bíróság a nemperes eljárásokban **informatikai rendszer** használatával jár el!

Nyilvántartott szervezetek köre pl:

- *az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény alapján létrehozott egyesületek, pártok, sportszervezetek,*
- Ptk. szerint létrehozott országos sportági szakszövetség, köztestület, alapítvány és közalapítvány

Nyilvántartásba vételi eljárás:

Kérelemhez csatolandó iratok között szerepel többek között a szervezet célja, típusa, és a szervezet célja szerinti besorolása, jogszabályban meghatározott módon. Mellékelni kell a létesítő okiratot és a székhelyhasználat jogcímét igazoló okirat másolatát is. A gazdasági társaságokhoz hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak a névválasztásra.

Bíróság eljárása, feladatai a nyilvántartásba vétel iránti kérelem benyújtása után:

- **30 napon belül** megvizsgálja a kérelmet, nincs-e helye áttételnek, hivatalból történő elutasításnak (nincs joghatósága, hiánypótlást nem teljesítették), vagy hiánypótlásnak. A hiánypótlásra legfeljebb 45 nap határidő biztosítható (kérelemre meghosszabbítható).
- Megvizsgálja a névkizárólagosság, névvalódiság és névszabatosság kritériumai alapján is a kérelmet.

Érdemi vizsgálat esetén a szervezetet legkésőbb a kérelem benyújtását követő **60 napon belül nyilvántartásba** kell venni! Ha a bíró elmulasztja a határidőt, a bíróság elnöke felhívja, hogy **oron kívül nyolc napon belül határozzon a kérelem felől**. Ezt követően a bírónak be kell számolnia a bíróság elnökének arról, hogy mi volt az indoka annak, hogy döntési kötelezettségének határidőn belül nem tett eleget.

Tehát megszűnt az automatikus nyilvántartásba vétel a bíróság 60 napot meghaladó „hallgatása” esetén.

Változásbejegyzés:

- Létesítő okirat módosítását **változásbejegyzési kérelemmel** kell bejelenteni a bíróságnak.
- A változásokat **legkésőbb 60 napon** belül kell bejelenteni, elmulasztása esetén törvényességi felügyeleti ellenőrzést kezdeményezhet az ügyész, ha van ellenőrzési joga.

Nyilvántartásból való törlés:

- Csatolni kell a kérelemhez azon nyilatkozatokat, amelyek alapján megállapítható, hogy a szervezet nyilvántartásból való törlésének törvényi feltételei bekövetkeztek. Végelszámolás lefolytatása esetén csatolni kell a végelszámolás eredményes befejezését igazoló okiratot.
- Törlésnek van helye végelszámolást követően, illetve hivatalból felszámolás, jogerős ítélet alapján.

A közhasznú nyilvántartásba vétel és a közhasznú minősítés nyilvántartásból való törlése:

- Szervezet közhasznúvá minősítéséről a bíróság polgári nemperes eljárásban dönt **30 napon belül**. A civil törvényben foglalt követelmények teljesítését **letétbe helyezett beszámolókból** kell megállapítani, és a **létesítő okiratnak** tartalmaznia kell a civil törvényben előírt rendelkezéseket.
- A bírósági eljárásra irányadó szabályok szerint jár el a közhasznúvá minősítés tárgyában a cégbíróság és egyéb, nyilvántartásba vételre jogosult szervezet.

Jogorvoslatok: A másodfokú bíróság a fellebbezésről a felterjesztéstől számított hatvan napon belül dönt.

Elektronikus eljárást vezet be a törvény 2012. június 30. napjától, a cégeljáráshoz hasonlóan:

- a beadványokat elektronikus úton történő eljárás esetén kizárólag úrlapon lehet benyújtani,
- minősített elektronikus aláírással kell ellátni a beadványokat, vagy a Ket. szerinti biztonságos kézbesítési szolgáltatás igénybe vételével kell benyújtani. Mellékletek jogszabályban meghatározott módon (elektronikusan) csatolhatóak
- **kizárólag elektronikus úton** terjesztheti be beadványait az alapítvány, egyesület, közalapítvány, MRP és sportszervezet kivételével a többi szervezet, illetve a jogi képviselővel eljáró szervezet
- egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárásnál is csak elektronikusan járhatnak el
- csak elektronikus úton kérelmezhető a közhasznú szervezetté nyilvánítás
- amennyiben papír alapon nyújtja be az arra jogosult szervezet beadványát, a bíróság öt munkanapon belül köteles azt elektronikus úton átalakítani.

Új eljárás 2012. június 30. napjától: az egyszerűsített nyilvántartásba vételi eljárás!

- **mintaokirat** alapján készült létesítő okirattal kérheti **az egyesület és az alapítvány,**
- a kérelem beérkezését követő **15 napon belül** határoz felőle a bíróság,
- kizárólag a mintaokirat szerint csatolandó mellékleteket lehet benyújtani.

Egyesületek nyilvántartása

Nyilvántartásba vételi eljárás sajátosságai:

Nyilvántartási kérelemhez csatolni kell:

- ✓ az egyesület **alakuló ülésének** jegyzőkönyvét,
- ✓ alakuló ülés jelenléti ívét,
- ✓ az **ügyintéző és képviseleti szerv tagjai** nyilatkozatát,
- ✓ felügyelő szerv esetén a tagok nyilatkozatát.

A bíróság vizsgálja a kérelem benyújtását követően, hogy:

- az **alapítók száma** megfelel-e a törvényben foglalt rendelkezéseknek,
- az ügyintéző és képviseleti szerv tagjainak **csatolt nyilatkozata** megfelel-e a **törvényben előírt feltételeknek**,
- az egyesület alapszabályban megállapított **céljai nem ellentétesek-e a törvényi rendelkezésekkel** és azt, hogy az alapszabály rendelkezései biztosítják-e az egyesület törvényben meghatározott keretek közötti működését.

2012. június 30. napjától a nyilvántartás az alábbi egyesületi formákat tartja nyilván: egyesület, párt, sportegyesület, alapcélként vallási tevékenységet végző egyesület, szakszervezet, szövetség, polgárőr szervezet, egyéb, törvényben meghatározott egyesületi forma

Egyéb szervezetekre vonatkozó szabályok:

Szövetség nyilvántartásba vétele iránti kérelemnek tartalmaznia kell a szövetséget létrehozó egyesületek nevét, székhelyét és nyilvántartási számát is. Egyebekben a nyilvántartásba vételre az egyesületre vonatkozó szabályok alkalmazandók. Ha egyesület csatlakozik a szövetséghez, az egyesületek szövetsége kezdeményez változásbejegyzési eljárást, és a bíróság jegyzi be az új tag nevét és adatait.

Egyéb szervezetek (párt, egyéb, e törvény hatálya alá tartozó szervezet) esetében a jelen törvény rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha a szervezetre irányadó törvény eltérően nem rendelkezik.

Ha az illetékes miniszter arról értesíti a bíróságot, hogy az Országgyűlés az egyesületet **egyházként** ismerte el, a bíróság az egyesületet a bírósági nyilvántartásból törli.

Az informatikai rendszer és a nyilvánosság

2012. június 30. napjától hatályos rendelkezések szerint az informatikai rendszer felépítése:

- a civil és egyéb cégek nem minősülő szervezetek nyilvántartása: az e törvény szerint nyilvántartásba vett szervezetek törvényszéki nyilvántartása,
- országos névjegyzék: a törvényszéki nyilvántartások adatainak országosan egységes, az interneten, azonosítás nélkül elérhető gyűjteménye
- ezen felül van a kérelmek befogadását biztosító, ügyviteli, beszámolót kezelő, iratkezelő, kapcsolattartó alkalmazás.

Az országos névjegyzék

Az interneten azonosítás nélkül elérhető, közhiteles országos névjegyzéket az OBH vezeti

- a honlapon keresőprogram segítségével is megismerhetőek adatai,
- folyamatosan elérhető, és adatai automatizált frissítéssel jelennek meg,
- a szervezet beszámolóját is tartalmazza.

Az OBH nyilvántartása:

- közhiteles
- nyilvántartás adatai nyilvánosak, azok az országos névjegyzék útján az interneten azonosítás nélkül megtekinthetőek

Az alapítvány és az egyesület bírósághoz benyújtott iratai **nyilvánosak**, ideértve a még el nem bírált kérelmet és mellékleteit is, azokat bárki megtekintheti, azokról feljegyzést készíthet. Kivétel az egyesület tagjainak nyilvántartása és a szerv ülésének jelenléti íve. A nyilvános adatok a nyilvántartást vezető bíróságnál tekinthetőek meg.

A szervezet kérhet – a cégeljáráshoz hasonlóan - a nyilvántartás rá vonatkozó részéről:

másolatot (valamennyi fennálló és törölt adat), kivonatot (nyilvántartás fennálló adatai). és bizonyítványt (nyilvántartás egyes fennálló vagy törölt adatainak hiteles tanúsítása, illetve annak igazolása, hogy valamely meghatározott bejegyzés nem szerepel(t) a nyilvántartásban)

A civil és egyéb cégnek nem minősülő szervezetek nyilvántartásának tartalma 2012. június 30. napjától több elemmel is bővül. Tartalmazza például:

- közhasznú jogállás megszerzését, módosítását, törlését,
- a szervezet típusát,
- csődeljárás, felszámolási és végelszámolási eljárás kezdetét és befejezését,
- a szervezet megszűntnek nyilvánítását, továbbá, ha a szervezet megszűntnek nyilvánítására büntetőügyben eljáró bíróság döntése alapján került sor, a bíróság megnevezését, valamint a határozat számát és jogerőre emelkedésének időpontját,
- a megszüntetési eljárás kezdő időpontját és befejezését,
- a nyilvántartási szám jogszabályban meghatározott módon a nyilvántartást vezető törvényszék kétjegyű kódját, a szervezet típus kétjegyű kódját és a szervezet egyedi ötjegyű azonosítóját tartalmazza,
- -adószámot, adószám felfüggesztését, törlését, illetve a felfüggesztés megszüntetését.
- migrálás során kell biztosítani azt, hogy a nyilvántartásba vett szervezetek az e törvény szerinti nyilvántartási számot kapjanak. **A szervezetet az új nyilvántartási számról nem kell értesíteni.**

Köszönöm a figyelmet

